

سیاست خانواده در جهان

ویراستار علمی

میهایلا روبیلا

www.ketab.ir

ترجمه

سید محمد حسین چاوشیان

عنوان و نام پدیدآور: سیاست خانواده در جهان/تالیف [صحیح: ویراستار] میهائلا روبیلا؛ ترجمه سیدمحمدحسین چاوشیان.

مشخصات نشر: قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۸۱۶ ص.

شابک: 978-600-96674-4-4

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: Handbook of family policies across the globe, 2014.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: سیاست خانواده

موضوع: Family policy

شناسه افزوده: روبیلا، میهائلا، ویراستار

شناسه افزوده: Robila, Mihaela

شناسه افزوده: سادات چاوشیان، سیدمحمدحسین، ۱۳۶۷ - مترجم

شناسه افزوده: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

رده بندی کنگره: HV۶۹۷/س۹ ۱۳۹۸

رده بندی دیویی: ۸۵/۳۰۶

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۱۲۶۳

مرکز تحقیقات زنان و خانواده

www.ketab.ir

◆ ناشر: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان

◆ ویراستار علمی: میهائلا روبیلا

◆ مترجم: سیدمحمدحسین چاوشیان

◆ صفحه‌آرا: حسین مظفری

◆ قطع و تعداد صفحه: ۸۱۶ صفحه، وزیری

◆ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

◆ شمارگان: ۲۰۰ نسخه

◆ چاپخانه: سلمان فارسی

◆ قیمت: ۹۳۳۸۰۰ ریال

این کتاب با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است

مراکز پخش:

قم: بلوار الغدیر، کوچه ۱۰، پلاک ۵

تلفن: ۳۲۶۰۳۳۵۷-۵۸ (۰۲۵) دورنگار: ۳۲۶۰۲۸۷۹-۲۵ (۰۲۵)

تهران: بلوار کشاورز، خیابان نادری، کوچه حجت‌دوست، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۹۸۳۹۴۴-۲۱ (۰۲۱)

پایگاه اینترنتی: www.wrc.ir پست الکترونیکی: pajohesh@wrc.ir

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۷۴-۴-۴

فهرست

۱.....	ما و سیاست‌گذاری خانواده
۱۹.....	بخش اول: مقدمه
۲۱.....	فصل اول: سیاست‌های خانواده در سراسر جهان: توسعه، اجرا و ارزیابی
۳۹.....	بخش دوم: سیاست خانواده در قاره آفریقا
۴۱.....	فصل دوم: سیاست‌های بایدار حوزه خانواده در کشور سیرالئون: پیشرفت‌ها و پیشنهادهای
۶۷.....	فصل سوم: خانواده و سیاست عمومی در کنیا
۹۷.....	فصل چهارم: سیاست‌های حوزه کودک و خانواده در بوتسوانا
۱۱۷.....	فصل پنجم: سیاست خانواده در آفریقای جنوبی
۱۴۵.....	بخش سوم: سیاست‌های خانواده در اروپا
۱۴۷.....	فصل ششم: سیاست‌های خانواده در نروژ
۱۶۹.....	فصل هفتم: خانواده‌ها و سیاست‌های خانواده در سوئد
۱۹۹.....	فصل هشتم: سیاست‌های خانواده در کشور ایسلند
۲۲۷.....	فصل نهم: سیاست خانواده در ایرلند
۲۴۹.....	فصل دهم: سیاست خانواده در آلمان
۲۷۹.....	فصل یازدهم: الگوهای تغییر خانواده در ایتالیا: چالش‌ها، معضلات، سیاست‌ها و عملکردها
۳۱۳.....	فصل دوازدهم: سیاست خانواده در اسپانیا
۳۴۵.....	فصل سیزدهم: سیاست‌های خانواده در پرتغال
۳۷۱.....	فصل چهاردهم: سیاست‌گذاری حوزه خانواده در مولداوی
۳۹۱.....	فصل پانزدهم: سیاست خانواده در روسیه: مروری بر شیوه‌های مردمی در برابر شیوه‌های دولتی

مقدمه ناشر

سیاست خانواده مجموعه‌ای از مباحث از جمله ضرورت‌ها و اهداف سیاست‌گذاری، سیاست‌های حاکم بر سیاست‌گذاری‌ها، شاخص‌های سیاست خوب، الگوهای سیاست‌گذاری، مصادیق سیاست‌ها و کلان‌برنامه‌ها و همچنین الگوهای ارزیابی سیاست‌ها در حوزه خانواده را شامل می‌شود. سیاست‌گذاری خانواده آنگاه محقق است که پیشاپیش بر تصویری از رابطه حاکمیت و نهادهای عمومی و مدنی با خانواده، بر فهم درستی از خاص بودگی‌های اجتماعی و تحولات میدانی و باملاحظه مطالبات عمومی استوار باشد در این میان جای خالی توجه به دو مسئله بیشتر احساس می‌شود: توجه سیاست‌ها به نیازهای مهمی که شکل مطالبه به خود نگرفته و گاه احساس هم نشده‌اند و توجه به اینکه سیاست‌گذاری مقوله‌ای پارادایمیک است که در ذیل پارادایم‌های مسلط جهت‌مند می‌شود.

انتشار این اثر از سوی مرکز تحقیقات زن و خانواده به دلیل اهمیت موضوع سیاست‌گذاری خانواده برای نهادهای دینی از چند جهت است. اول اینکه حوزه‌های دینی را به این تأمل وامی‌دارد که چگونه نظریه‌ها و ایدئولوژی‌ها خود را در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ها تعیین می‌بخشند و به‌طور ویژه چگونه لیبرالیسم خود را در حوزه‌های سیاست‌گذاری نشان می‌دهد. دوم اینکه روحانیت و حوزه‌های علمیه را در برابر این پرسش قرار می‌دهد که آیا رسالت حوزه تبیین دیدگاه دینی و پاسخ به پرسش‌ها و شبهات است یا تحقق دین در میدان‌های اجتماعی نیز بخشی از مسئولیت است؟ اگر چنین باشد باید ظرفیت‌سازی‌های علمی، ترویجی و مدیریتی حوزه به این سمت نیز کشیده شود و در این صورت است که می‌توان به زمینه‌سازی زیست مؤمنانه در جامعه جدید اندیشید.

اهمیت سوم از این جهت است که دین در مرحله تحقق، قیوداتی دارد که در مرحله آرمانی با آن مواجه نیست. در علم فقه احکام جعلی غیر از احکام منجزند و بسیاری از احکام تشریع شده به دلیل آن که قدرت بر انجام آن نیست یا اینکه باید قدرت صرف مصالح مهم‌تر شود برای مکلف

متعین و منجز نمی‌شوند. از این رو در مرحله تحقق، دین آرمانی جای خود را به حد مقدور از دین‌داری می‌دهد تا آن زمان که بتوان زمینه را برای اجرای دینی در تمامیت خود فراهم کرد. علاوه بر وجوهی که ذکر شد توجه به این که زمان و مکان دو عنصر اساسی در اجتهادند و مجتهدی که درگیر با عینیت اجتماعی است و درصدد راهبری جامعه و حل معضلات اجتماعی برآمده است، ناگزیر باید زمان‌آگاه و محیط‌شناس باشد، بر اهمیت آشنایی با چنین آثاری می‌افزاید. همچنان که مطالعه این گونه آثار به ما می‌آموزد سیاست‌گذاری اجتماعی در حوزه خانواده چه ویژگی‌ها و قواعدی دارد و ما را به تأمل وامی‌دارد که در سیاست‌گذاری دینی چگونه استناد یک سیاست به دین صورت پذیرد.

کتاب حاضر که در سال ۲۰۱۴ منتشر شده است، گزارشی است از سیاست‌های خانواده در کشورهای مختلف و نشان می‌دهد هر کشور، با توجه به اولویت‌ها و ارزش‌های خود چگونه با این مقوله مواجه شده است. در آمریکا به عنوان مثال، کشوری متشکل از مهاجرانی از ۲۰۰ کشور جهان و دارای تکثرمندی فرهنگی، چگونه با پذیرش سیالیت در سیاست‌ها، فضا برای زیست خانوادگی براساس فرهنگ مهاجران فراهم می‌شود؛ مسئله‌ای که به این شکل در کشورهای دیگر دیده نمی‌شود. نکته‌ای که شاید مهم‌تر از آن به نظر برسد آن است که سیاست‌گذاری‌ها در کشورهای مختلف جهان کم‌وبیش در روند لیبرالیزه شدن قرار دارد و نظام سرمایه‌داری اقتضائات خود را بر سیاست‌های خانواده نیز اعمال می‌کند.

مطالعه متن حاضر فواید دیگری هم دارد؛ نشان می‌دهد که برخی تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران در کشورهایی چون ایران، بدون ملاحظه خاص‌بودگی‌های فرهنگی، سیاست‌ها، قوانین و برنامه‌های زیست‌بوم‌های دیگر را برای جامعه ما تجویز می‌کنند و حتی نشان می‌دهد که برخی از مواردی که در سالیان اخیر به ادبیات سیاست‌گذاری ایران وارد شده از همین موارد است.

مطالعه این متن برای دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی به‌ویژه سیاست‌گذاری و برای دانشجویان و طلاب رشته‌های مطالعات زنان و همچنین برای کارشناسان مراکز پژوهشی و مدیریتی مرتبط بیشتر قابل استفاده است. مترجم محترم آقای سیدمحمدحسین جاوشیان برای استفاده راحت‌تر از کتاب ترجمه روانی از آن فراهم نموده‌اند که جای تقدیر دارد. هم‌چنین مشارکت دکتر مرتضی حسنی‌نسب، دکتر سمیه خراسانی، دکتر زهرا داورپناه، آقای جواد دهقان، دکتر علیرضا صیادمنصور و دکتر راحله کاردوانی در انتشار این اثر تحسین‌برانگیز است. در آخر سپاس از تلاش همکاران معاونت پژوهش به‌ویژه جناب آقای هادی کریمی که این کتاب بدون همت آنان به نتیجه نمی‌رسید.